

Nyomdakész a nyomdakész? ... ...a PDF-szerkesztés különböző megoldásai

Vincze István

Miért kell a PDF-et szerkeszteni? Kell-e egyáltalán? A nyomdának és a stúdióknak kell eldöntenie, bevállalja-e, hogy bele-nyúl az ügyfél PDF-jébe vagy elhatárolódik attól. Magyarországon a második a gyakoribb, majd' mindenki így csinálja. Nem kell a nyűg, eddig is elvöltünk. A másik döntési lehetőség, hogy bevállaljuk. Több lehet a problémánk, nagyobb lesz a felelősség is, de helyzeti előnyhöz jutunk a konkurenciával szemben. Tőlünk nyugatabbra, sőt északabbra is így csinálják, tudják, ez a jövő.

Már a kilencvenes évek elején beindultak a törekvések egy közös fájlformátum kialakítására. Ez annak idején az EPS volt. Majd' minden alkalmazás elő tudta állítani, és valamilyen módon bármelyikbe be is lehetett ágyazni. Viszont az, hogy minden fenntartás nélkül azt normálisan megnézzem vagy esetleg azt még szerkeszthessem is, csak igen kevés program tudta megoldani. Az első ilyen editáló program az *ArtPro* volt, mely ezt a feladatot az EPS importálása után tudta megvalósítani.

Az idő elhaladt az EPS fölött, túl nagy volt a mérete, nem kezelte jól a vetett árnyékokat, nem is beszélve a transzparenciáról. Felmerült az igény egy kompaktabb fájlformátumra.

A PDF-et kifejezetten adatcserére találták ki. Kezdetben a nyomdaiparnak éppen ez okozta a problémát, hogy mindenre kiterjedő univerzális adatcserét akartak megvalósítani. Na, mit kezdjen a nyomda a hangokkal és egyéb multimédiás szöszöckkel? Elindultak a nyomdaipar számára hasznosítható szabványosítási törekvések – PDF/X-1a, PDF/X-3...

Létrejötték különböző szervezetek, mint a

Ghent PDF Workgroups. Alapítói között olyan nevek voltak, mint az *Adobe*, *Agfa*, *ArtworkSystems*, *Creo*, *Enfocus*, *Esko Graphics*, *Heidelberg*... (érdekes megjegyezni, hogy az *ArtworkSystems*, az *Enfocus*, az *Esko Graphics* genti, az *Agfa* ahhoz közeli székhelyű).

A PDF-technológia zászlóshajóját, az *Enfocus*-t 1993-ban alapította *Peter Camps* úr. Az idő haladtával kivált és létrehozott egy másik „PDF-céget”, a *Gradual Software*-t, mely fő terméke a *Switch* (PDF-automatizálások). Az *EskoArtwork*-höz az egyesülés után tért vissza *Camps* úr. Az új cég tulajdona az *Enfocus* és a *Gradual*, palettáját színesíti a *PitStop* és a *Switch* is. Ma az *Enfocus* az *EskoArtwork* saját márkája.

Az *Enfocus* a *Nestlé* kérésére fejlesztette ki a *cPDF* (*certified PDF*) technológiát, hogy a history segítségével nyomon tudják követni – ki, mit csinált a PDF-fel. A technológia gyors és pontos adatcserét biztosít, minden mentés előtt egy ellenőrzést végez (*PreFlight*), bármikor lekérhetőek információk (*Edit log*), tárolja az eredeti állapotot is, és megmutatja – ki, mit csinált.

Az *Enfocus* valamennyi termékébe beépítette a *cPDF*-technológiát, sőt a paletta csúcseleme, az *ArtPro* is használja.

A legnagyobb nyomdaipari cégek beépítik az *Enfocus*-technológiát saját rendszerükbe, így az *Agfa*, a *Kodak*, az *EFI*, a *Heidelberg*, a *Screen*, a *Xerox*... – igen gyakran saját márkanévre átkeresztelve. Tehát szinte mindenki az *Enfocus*-technológiát használja.

A szerkesztőprogramok közül az *Enfocus Instant PDF*-et tervezőknek szánták, standalone alkalmazás a folyamat elején.

Az *Enfocus PitStop Professional* egy *PlugIn* az *Adobe Acrobat* alá. Létrejöttét az indokolta, hogy a PDF-formátum kitalálója, az *Adobe* nem eléggé kötelezte el magát az *Acrobat* kapcsán a nyomdaipar kiszolgálása mellett.

A *PitStop* segítségével már sok szerkesztési feladat végezhető el, egy csomó egyszerű feladatot, amit az *Acrobat* már nem tud megoldani.

Vektorgrafikákat tudunk módosítani, Bézier-görbéket szerkeszteni, számtalan transzformáció valósítható meg, új grafikai elemeket tudunk előállítani, maszkokat tudunk készíteni, pixeles képeket is tudunk módosítani, akár a transzparencia-értékeket is. Szöveget tudunk szerkeszteni, de csak korlátozott mértékben. Műveleteket tudunk végrehajtani a színcsatornákkal és a fontokkal is, le tudunk szedni színprofilt, konvertálni tudunk más szintérbe. PDF-állományt tudunk beágyazni meglévő PDF-ünkbe, példaként különböző nyelvi mutációk feketetartalmát rá tudjuk tenni a meglévő C+M+Y-tartalomra.

A PitStop számos olyan feladat elvégzésére alkalmas, amire a nála fejlettebb termékek sem képesek.

Ilyen automatizmusok a PitStop termékeknél a *Global Change*, a *PDF-profilok* és *Akció-listák* használata.

A *Global Change* segítségével az egész dokumentumon végre tudunk hajtani azonos műveleteket, mint az oldaltartalom elemeinek átméretezését, pozicionálását, szövegek és objektumok eltávolítását kiválasztott területről, pl. pagina vagy oldalszámzás eltávolítását. De ugyanígy szövegelemeket is tudunk hozzáadni, pl. az oldalszámzást újrakészíteni. Természetesen minden automatizmushoz szűrőket rendelhetünk, hol végezze el a változtatást.

A *PDF-profilokkal* különböző előre definiált ellenőrzéseket tudunk elvégezni, mely profilok mellékelve vannak a szoftverhez, újakat is tudunk előállítani, sőt további profilokat is tudunk letölteni az Enfocus honlapjáról. A *PDF-profilok* segítségével kiszűrhetjük a vékony, ki nem nyomható vonalakat, az RGB vagy alacsony felbontású képeket és sok más nyomtatásnál problémát okozó elemet. Beállítható, mit csináljon hiba felismerésekor, figyelmeztessen, hibajelzést adjon vagy esetleg automatikusan javítsa ki. Természetesen itt is számtalan szűrési lehetőség van.

Az *Akció-listák* kifejezetten bonyolultabb módosítási műveletek automatizálására szolgálnak, amelyeket a *Global Change*-dzel már nem tudunk elvégezni. Szintén vannak mintalisták, készíthetők sajátok, és le is lehet tölteni újakat. Az elkészítésükhöz szinte programozási készségre van szükség, tisztában kell lenni bizonyos logikai műveletekkel, így az AND, OR, NOT operátorok használatával. Érdekes feladat nyom-

dai problémák megelőzésére. Itt is működnek a szűrők.

Összefoglalva a PitStop Professional egy alap PDF-editáló eszköz, számtalan automatikus ellenőrző és javító funkcióval.

A *PitStop Server* magas termelékenységgű standalone alkalmazás, HotFolder alapú kötegelt technológiával, viszont szerkesztési lehetőségek nélkül. Megbízható, robosztus automatizálási eszköz, a PitStop Professionalnál említett automatizálási funkciókkal.

Meg kell még említeni az Enfocus-termékek közül a *Status Check* programot, ez csak ellenőrzésre szolgál, az *Instant Barcod*-ot, mely PlugIn, szabványos kódok előállítására, valamint az *Enfocus Switch*-et, mely belépő a workflow-technológiába.

A NEO szerkesztő felülete

Ezután jön egy nagy ugrás. Az *EskoArtwork* az *ArtPro* megalkotása utáni tapasztalatai alapján kifejlesztett egy editáló szoftvert, a *NEO*-t, mely ipari termelési feladatokat lát el, és többoldalas dokumentumok szerkesztésére is képes. Minőségi megbízhatóságát és magas termelékenységét bizonyítja, hogy Lengyelországban az *RR Dommelley* több mint 100 *NEO*-val rendelkezik. A *NEO* biztosítja, hogy nagyon gyorsak és rendkívül magas minőségűek legyenek. A *NEO*-val teljes szabadságot kapunk a zárt PDF felbontásához.

Mitől különleges a *NEO*? A *NEO* a *Commercial Printing* területen a legjobb eszköz *PDF-állományok* megnézésére és szerkesztésére. A beágyazott képek kicserélhetők, transzparenciák módosíthatók, a szövegek és bekezdések szabadon szerkeszthetőek (első nagy különbség a PitStoppal szemben). Itt a beágyazott fontok sem okoznak

akadályt, teljes a szabadság. Sőt, színcsatornákat tudunk konvertálni, elvenni és hozzáadni, direktzínnek vagy lakkforma hozzáadása sem probléma. Minden látható és szerkeszthető. Természetesen a PitStop-nál megszokott page-box módosítások, illetve a mentésnél beiktatott *PreFlight* itt is jelen van (certified PDF-technológia). Érdekesség a közvetlen, korlátlan képcserre a *NEO* és más alkalmazások között (pl. *Photo Shop*). Opcionálisan alátöltő modullal is rendelkezik.

Optimális, komplett rendszert kínál az *EskoArtwork* – a *NEO* és az *OdyStar* workflow egyedülálló lehetőségeket biztosít a Commercial Printing területen.

Tőlünk nyugatabbra és északabbra (lassan keletebbre is) már ipari szabvánnyá vált. A tavalyi év két rangos elismerést is hozott a *NEO* számára. Bostonban, az On Demand Expo-n a „Best of Show”, a GraphExpo-n „a Must See'em” kitüntetését kapta.

A sor nem állt meg, alig telt el a drupa, máris egy újabb kitüntéssel büszkélkedhet az *EskoArtwork*. 2008. július 22-én a neves *Printing Industries of America/Graphic Arts Technical Foundation (PIA/GATF)* közzétette a 2008-as *InterTech™ Technology Awards*-kitüntetéssel díjazott termékeket, köztük a *NEO*-t is. Az 1978-ban alapított szervezet a grafikai-kommunikációs ipar leginnovatívabb technológiáit jutalmazza. A független szakértőkből álló zsűri az alábbiakat nyilatkozta: „A *NEO* példa nélküli standalone alkalmazás többoldalas PDF-állományok szerkesztésére, ráadásul kiküszöböli a PDF bármely hátrányos tulajdonságát. Kiváló és látható le-

hetőséget biztosít bármely módosításra, beleértve a fontokat is, anélkül, hogy visszamenjünk az eredeti dokumentumhoz.” Az *EskoArtwork* mellett olyan gyártókat találhatunk a kitüntettek között, mint az *Alwan*, a *Heidelberg*, a *Hiflex*, a *Kodak*.

Teljes a szabadság szöveg szerkesztésénél is.

A sor nem áll meg. A professzionális csomagolási prepress legsikeresebb, legelterjedtebb szoftvere az *ArtPro*, mely ma már ipari szabvány, majd 15 000 installációval. A legmagasabb igényeket elégíti ki, nem véletlen, hogy a termelőkenységéről és precizitásáról ismert német csomagolási nyomdaipar is elsősorban ezt használja. A szoftver tudja azokat a funkciókat, mint a *NEO*, de nem többoldalas dokumentumok előkészítésére használják, hanem a legmagasabb igényeket támasztó csomagolási prepress feladatokra. Támogatja az összes csomagolási technológiát, a flexótól kezdve a kartondobozokon és öntapadó címkéken keresztül a mélynyomatásig. A *Nexus* workflow-val teljes rendszert biztosít. Az *Esko* és az *ArtworkSystems* egyesülése óta nap mint nap láthatjuk, hogy egyedülálló lehetőségeket biztosítanak ügyfelek számára. Mindkét vonal legjobb tulajdonságait ötvözik a másikkal, és ez a haladást és az ügyfelek érdekeit szolgálja, nemcsak a csomagolási, hanem a hagyományos nyomtatás területén is.

Az *EskoArtwork* editáló szoftvereivel kapcsolatban bővebb információt a <http://www.vincent-design.com> elérhetőségen kapnak.

